

Καρπαθιακή Ηχώ

Έτος 40ο, Φύλλο 423, Οκτώβριος - Δεκέμβριος 2004
Τριμηνιαία Έκδοση του Συλλόγου Απανταχού Καρπαθίων (ΚΩΔ. 2902)

Κολοκοτρώνη 80, 185 35 Πειραιάς, Greece

Η ΚΑΡΠΑΘΟΣ ΚΑΙ Η ΞΕΝΙΤΙΑ

ΧΕΙΜΩΝΑΣ 2004

Η ΚΑΡΠΑΘΟΣ ΚΑΙ Η ΞΕΝΙΤΙΑ ΣΤΗ ΛΥΡΙΚΗ ΣΚΗΝΗ

ΟΙ Δ' ΑΡΑ ΝΙΣΥΡΟΝ
Τ' ΕΪΧΟΝ ΚΡΑΠΑΘΟΝ
ΤΕ ΚΑΣΟΝ ΤΕ
(Ομηρος)

Καρπαθιακή Ήχώ

Τριμηνιαίο Όργανο του Συλλόγου
Απανταχού Καρπαθίων
ΚΩΔΙΚΟΣ ΑΔΕΙΑΣ: 2902

ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ 2004

Διεύθυνση: Κολοκοτρώνη 80
Πειραιάς, 18535

Τηλ.: (+30) 210 4124-564
Φάξ: (+30) 210 4119-798

email: hwx@karpathos.net
κόμβος: <http://hwx.karpathos.net>

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

Μιχάλης Μαυροθέων

ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ

Μανώλης Μ. Τσαγγάρης

ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΕΚΔΟΣΗΣ

Μηνάς Αθ. Αλεξιάδης
Πώλη Βιτωρούλης
Πέτρος Παραγιός
Γιώργος Παχούντης

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Μαρία Μαθιχουτσάκη
Πένυ Νικητιάδου-Χαρμάνη
Ειρήνη Νικολαΐδου-Κιρέτση
Μανώλης Παραγιός
Γιώργος Τσέρκης
Γεώργιος Χατζπαντωνίου
Μαρίκα Ε. Παναγιώτου

Γραμματεία

Φωτεινή Μαντανάου

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

Χαϊδεμένος, Α.Ε.Β.Ε., 210-9953-739

Κείμενα και φωτογραφίες που υποβάλλονται για δημοσίευση δεν επιστρέφονται. Η δημοσίευση μπορεί να μην είναι δυνατή για λόγους χώρου ή περιεχομένου. Διατηρούμε το δικαίωμα της περικοπής ή ανακατάταξης μεγάλων άρθρων. Αναδημοσιεύσεις επιτρέπονται μόνο μετά από συνεννόηση με την Συντακτική Επιτροπή.

Ενδεικτική τιμή τεύχους € 5
Ετήσια συνδρομή Εσωτερικού € 15
Ετήσια συνδρομή Εξωτερικού \$ US 50

Η Κάρπαθος και η Ξενιτιά ...

Γέμισε ασφυκτικά το Μέγαρο της Λυρικής Σκηνής από Καρπαθίους και φίλους της Κάρπαθου. Καταχειροκροτήθηκε η Θεατρική Ομάδα του Λυκείου Ελληνίδων Καρπάθου, ο δημιουργός του έργου Ηλίας Βασιλαράς, οι συντελεστές και οργανωτές ... Γέμισε και το γραμματοκιβώτιο του, ΣΑΚ με συχαρητήρια από ανώνυμους και επώνυμους.

Το περιοδικό μας αφιερώνει το τεύχος αυτό στην εκδήλωση, καταγράφοντας τη πρώτη μουσικο-θεατρική παρουσία της Κάρπαθου στην Αθήνα. Μέσα από αυτή προβάλλεται η Κάρπαθος και ξενιτιά, μαζί και οι προσπάθειες όλων αυτών που αγωνίζονται να μη σβήσει η φλόγα της παράδοσης.

Την ίδια περίοδο, ο πρόεδρος της Δημοκρατίας κ. Κωνσταντίνος Στεφανόπουλος, τίμησε για μια ακόμη φορά το νησί μας, με την ευκαιρία των εορτασμών της απελευθέρωσης της Κάρπαθου και της εξέγερσης στις Μενετές. Το γεγονός καλύπτονται μέσα από το μήνυμά μας, τις σελίδες της "Δημοτικής Ενημέρωσης Καρπάθου" και τα συλλογικά μας νέα.

Με την ευκαιρία του νέου έτους, φιλοξενούμε ένα ιδιαίτερο άρθρο του Ηλ. Βασιλαρά για την "Αρχιχροιά" ενώ το γνώριμο "σταθόρι" και το ρόδι στις πόρτες της Κάρπαθου στολίζει και το οπισθόφυλλο μας. Ο πρώην πρόεδρος του ΣΑΚ και επί σειρά ετών αρχι-

συντάκτης της "Κ.Η." κ. Νίκος Μαστρομηνάς, γράφει για το καρπαθικό γλέντι, ενώ ο κ. Μανώλης Λαγωνικός καταθέτει τις απόψεις του για το ψάρεμα και το κυνήγι στην Κάρπαθο. Τέλος, "απλό ή σύνθετο, παλιό ή μοντέρνο" ρωτά στο γράμμα του ο κ. Γιάννης Παραγιός.

Ορισμένες μόνιμες στήλες μας, παραχώρησαν τη θέση τους στην επικαιρότητα, αλλά θα επανέλθουν στο επόμενο μας τεύχος.

Κλείνοντας 7 τεύχη της νέας "Κ.Η.", αισθανόμαστε την ανάγκη να ευχαριστήσουμε όλους όσους μας στηρίζουν σε αυτή τη προσπάθεια: Προεδρείο και μέλη του ΣΑΚ, συνεργάτες, συμβούλους, αναγνώστες, συλλόγους, χορηγούς, και οργανισμούς. Ιδιαίτερα ευχαριστούμε την ειδική ομάδα εργασίας του Ομίλου Καρπαθίων Νέων, που βοήθα στη συσκευασία και αποστολή του περιοδικού. Επίσης την Apella Nota και το Περικλή Λαγωνικό για την σχεδίαση του ποιητικού περιπάτου και των εξωφύλλων που προσέφεραν αφιλοκερδώς

Με το παραδοσιακό "καρπαθικό σταθόρι και ρόδι" του οπισθοφύλλου μας, ευχόμαστε σε όλους ευτυχισμένο το 2005 και υποσχόμαστε ότι η νέα "Κ.Η." θα σας κρατήσει συντροφιά και αυτό το χρόνο.

«Σ.Ε.»

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

2. Νέα της Κάρπαθου	26. Καρπαθικό γλέντι
4. Νέα του Συλλόγου	27. Κάρπαθος και ξενιτιά
5. Νέα του Επαρχείου	38. Περιηγητές
6. Δημοτική ενημέρωση	40. Κοινωνικά
10. Συλλογικά νέα / Σχολικά νέα	41. Στιγμές γεμάτες Κάρπαθο
14. Πολιτιστικά / Αθλητικά νέα	42. Βιβλία
15. Φύση	44. Δισκογραφία
16. Άλμα στο χρόνο	46. Καζαμίας
18. Τα Δωδεκάνησά μας	47. Διάφορα
20. Αρχιχροιά	48. Υποστηρικτές
22. Πρόσωπα	48. Magazine Summary
24. Περίπατος στο Απέρι	49. Τότε και τώρα

Η Κάρπαθος και η ξενιτιά πρόβλημα δίχως λύση,
ούτε και δω μπορεί κανείς, ούτε και εκεί να ζήσει

Φωτογραφία εξωφύλλου: Βενετία Χαϊκιά, σχεδίαση Apella Nota.

Η Κάρπαθος και Η Ξενιτιά

*Γίνου Καρπάθιε μια γροθιά με δώδεκα δακτύλια,
όσοι σε κακοθέλωσι να ακουν από τη ζήλια.*

Ηλίας Ε. Βασιλαράς

*«Η Κάρπαθος μας χρειάζεται όλους όπως εξάλλου
και εμείς χρειαζόμαστε την Κάρπαθο, την πατρίδα της
καρδιάς μας».*

Μιχάλης Μαυρολέων

*Η Κάρπαθος και η Ξενιτιά πρόβλημα δίχως λύση,
ούτε και δω μπορεί κανείς, ούτε και εκεί να ζήσει.*

Ηλία Βασιλαρά με τίτλο «Κάρπαθος και Ξενιτιά». Την παράσταση, συμπαραγωγή με την Εθνική Λυρική Σκηνή (όπου και παρουσιάστηκε) παρακολούθησαν πάνω από 900 θεατές, Καρπάθιοι και φίλοι της Καρπάθου.

Το περιοδικό μας σήμερα σας μεταφέρει μερικές από τις σκηνές, σε αναμονή του ψηφιακού κινηματογραφικού δίσκου (DVD) που θα εκδοθεί σύντομα από τον ΣΑΚ. Ταυτόχρονα φιλοδοξεί να σας μεταφέρει και τον ενθουσιασμό που επικράτησε κατά τη διάρκεια αλληλά και μετά την παράσταση.

Το έργο «Η Κάρπαθος και η Ξενιτιά», που παρουσιάστηκε την άνοιξη του 2004 και στην Αμερική με ανάλογη επιτυχία, αποτελεί σταθμό στην προβολή και διάδοση της μουσικής μας παράδοσης. Τόσο για το θέμα του όσο και για τον πρωτότυπο συνδυασμό μουσικού, θεατρικού και κινηματογραφικού υλικού.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παράσταση ξεκίνησε με προ-ηχογραφημένα κινηματογραφικά μηνύματα από τον πρόεδρο του ΣΑΚ κ. Μιχάλη Μαυρολέων, την πρόεδρο του Λυκείου Ελληνίδων Καρπάθου, κ. Θεοδώρα Διαμαντή και τον δημιουργό του έργου Ηλία Ε. Βασιλαρά.

Στο μήνυμα του κ. Μαυρολέων σκιαγραφήθηκε η ιδιαίτερη σχέση Καρπάθου και παράδοσης:

«Το νησί μας μέρος της πολύπαθης Δωδεκανήσου, συνεχίζει την πορεία του στο χρόνο. Νησί με παράδοση, φυσικό πλούτο, πολιτισμό, γίνεται στόχος του φακού μεγάλων φωτογράφων, αγαπημένο θέμα λαιογράφων, μουσικολόγων και λογοτεχνών, τόπος ζεστής

φιλοξενίας για επισκέπτες και παραθεριστές.

Σήμερα η ομάδα του Λυκείου Καρπάθου, με την Ηλ. Βασιλαρά, κάνει μια θεαματική υπέρβαση, αλληλάζοντας τα δεδομένα της

παρουσίασης της λαογραφικής μας παράδοσης. Σε μια εποχή που ο αυθεντικός λαϊκός λόγος και η παραδοσιακή καλλιτεχνική έκφραση υποχωρούν κάτω από την πίεση σύγχρονων μορφών διασκέδασης, η σημερινή παράσταση αντιστέκεται και προβάλλει την αισθητική του αυθεντικού θεάματος. Η απόφαση της Λυρικής Σκηνής να είναι συμπαραγωγός της εκδήλωσης μας, αποτελεί καταξίωση του έργου».

Κατόπιν το λόγο έλαβε η πρόεδρος του ΛΕΚ, που αναφέρθηκε στην τη συμβολή του συλλόγου στη διατήρηση και προβολή της παράδοσης της Καρπάθου:

«Η παράδοση στην Κάρπαθο δεν είναι μόνο το χθες που το αναπολούμε, είναι κομμάτι και της σημερινής μας ζωής. Ο Ηλ. Βασιλαράς, συνεργάτης του Λυκείου, του οποίου το έργο που θα δείτε, ξεκίνησε σαν χορευτής, μαθητής ακόμη του σχολείου. Έγινε χοροδιδάσκαλος και σήμερα, καλλιτεχνικός συνεργάτης με ευθύνη τις εμφανίσεις στην Ελλάδα και στο Εξωτερικό. Το ΛΕΚ πλαισιώνει όλες τις εκδηλώσεις και υποστηρίζεται από όλες τις δυνάμεις των Καρπαθίων, όπως και απόψε. Η τιμή που έγινε στο ΛΕΚ είναι μοναδική, θα καταγραφεί στην ιστορία του. Η Εθνική Λυρική Σκηνή, συμπαραγωγός, με ένα Λύκειο από την άκρη της πατρίδας μας!»

Η κ. Διαμαντή έκλεισε το μήνυμα της με τη μαντινάδα:

*είμαστε υπερήφανοι για τη παράδοσή μας,
στολίδι ανεκτίμητο για τ' όμορφο νησί μας.*

Τέλος ακούστηκε το μήνυμα του Ηλ. Βασιλαρά, που μίλησε για το στόχο του έργου, την παρουσίαση όσο δυνατόν περισσότερων στοιχείων του Καρπαθιακού πολιτισμού:

*«είναι ένα οδοιπορικό με νοσταλγίες και παραδόσεις
μέσα από γνωστές μαντινάδες, που γράφτηκαν και τραγουδήθηκαν από δικά μας πρόσωπα και που σε όλους έχουν να θυμίσουν κάτι ... [ειδικά με την] αφηγηματική περιγραφή μαζί με τη προβολή παλιών και σύγχρονων φωτογραφιών.*

είναι ένα μικρό σεργιάνι, σε άγνωστα και γνωστά μονοπάτια του πολιτισμού μας.

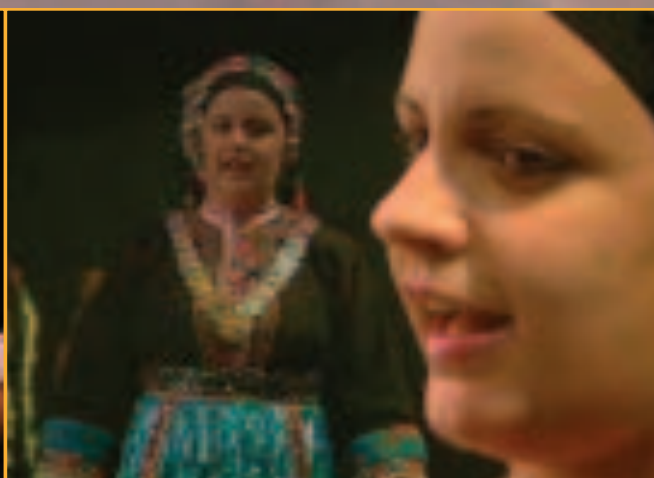
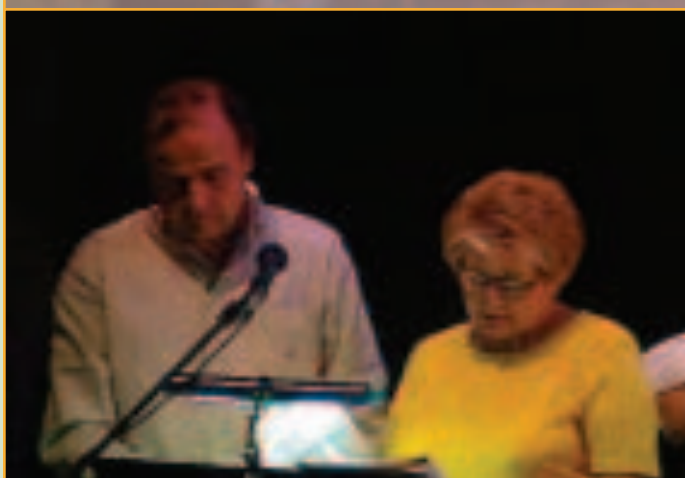
η μουσική μας και οι μαντινάδες μας μεγάλωσαν χωρίς μικρόφωνα και φώτα, χωρίς θεατρικές σκηνές και θεωρεία. Γεννήθηκαν και ανδρώθηκαν στο θαλασσοδαρμένο βράχο μας, ζυμώθηκαν με την αημίρα του μελιτημιού και το καυτό δάκρυ της Καρπαθιάς, μόνος μας, γιαγιάς μας».

Στη συνέχεια, σας μεταφέρουμε μια γείυση της βραδιάς, παραθέτοντας αυτούσιες σκηνές από το φακό του κινηματογραφικού συνεργείου, σχετικές μαντινάδες που ακούστηκαν και εικόνες από την ταυτόχρονη προβολή ιστορικών φωτογραφιών.

ΑΦΙΕΡΩΜΑ

Το χορευτικό συγκρότημα του ΛΕΚ, όπως παρουσιάστηκε σε εκπομπή της ΕΡΤ

ΜΙΣΕΜΟΣ

Στη πρώτη ενότητα οι αφηγητές (Η. Βασιλαράς και Θ. Διαμαντή) θύμισαν τη σχέση Ελληνισμού και Καρπάθιου, ξεκινώντας από τα λόγια του Ομήρου. Μίλησαν για το μισεμό, που από καταβολής κόσμου αποτελεί μεγάλη πληγή της Καρπάθου και της Ελλάδος γενικότερα. Οι σκηνές του αποχωρισμού από ηλιμάνια και χωριά ήταν έντονες:

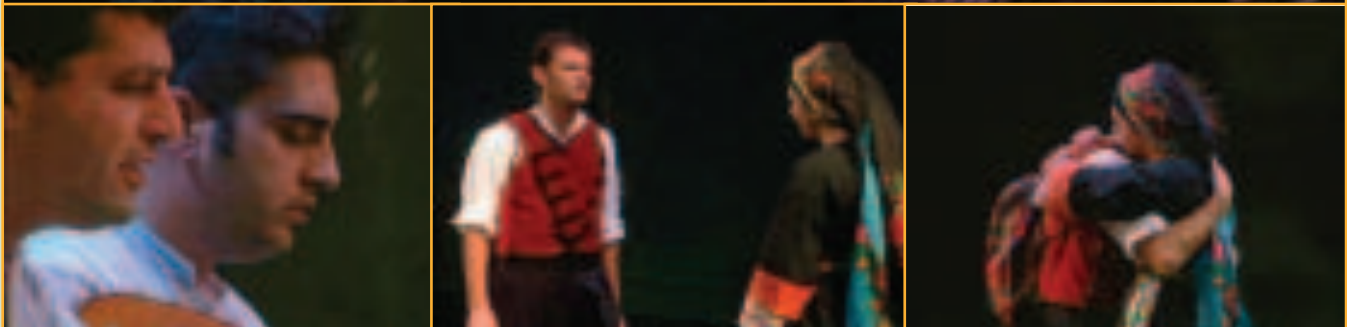
*και μ' ούλεις σου τις ομορφίες και μ' ούλα τα καλά σου,
πληγή ανοικτή ο μισεμός, είναι κατάστηθα σου.*

*Ήλθε ο καιρός του μισεμού, και τ' αποχωρισμάτου,
και στάζει το κορμάκι μου, τον ύδρο του θανάτου.*

Εδώ η γνωστή σκηνή του αποχωρισμού ενός ερωτευμένου ζευγαριού, με την ποιητική στοιχομυθία:

*Μπονενατό μου σύγγεφο, στα όρη καϊσμένο,
δεν μου τον είπες τον καιρό, που θα σε περιμένω.*

*Κλείωσε την αγάπη μας, μες της καρδιάς της κάστρα,
και θα με φέρει γλήγορα, του έρωτα μας τ' άστρο.*

Αποκαιρεισμός στο μώλο των Αγ. Νικολάου Σπών.

Βαρύς και ο αποχωρισμός στο μώλο του λιμανιού:

*Ανάθεμα σε ξενιτιά, και συ παντέρμιε μώλο,
επήρες το το κέφι μου, και το κουράγιο μου όλο.*

*Να καταριούμαι δε μπορώ δε το βαστά η καρδιά μου,
μαύρη κακούργα ξενιτιά που παίρνεις τα παιδιά μου.*

Η συγκινητική μαντινάδα, υπενθυμίζει τον πόνο της Καρπαθιάς, μάνας, αδελφής, ή αρραβωνιαστικιάς:

*Όποιος προσέξει θα το δει, στου λιμανιού την άκρη,
ζεστό ν' ανίζει θα το βρει της Καρπαθιάς το δάκρυ.*

ΑΦΙΕΡΩΜΑ

ΟΙ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΤΗΣ ΞΕΝΙΤΙΑΣ

Οι αφηγητές μας πληροφορούν ότι ο Νικόλας Μαστροπαναγιώτης ήταν ο πρώτος Καρπάθιος που μετανάστευσε στην Αμερική το 1872! Αργότερα τον ακολουθούν πολλοί Καρπάθιοι, που φτάνουν στην άκρη του κόσμου! Οι δυσκολίες προσαρμογής ήταν μεγάλες, εξίσου μεγάλη και η προσμονή του επαναπατρισμού:

*Νά 'χα μια πέρκα τσουριστή της καθής του Λάλα,
κι' ας μου λειπε της ξεντιάς το κρέας και το γάλα.*

Πολλοί βρέθηκαν να εργάζονται σκληρά στα λατομεία της Αττικής:

*Στα λατομεία ήκαμα σχεδόν τριάντα χρόνια,
και φάσσι τα χέρια μου, μπικούνια και βελόνια.*

Χαρακτηριστική εικόνα από τα λατομεία της Αττικής.

Η αλληλογραφία δίνει την ευκαιρία επικοινωνίας και αξιοσημείωτης ποιητικής έκφρασης, όπως στα λόγια της μάνας:

*Λείπεις καιρό στην ξενιτιά, μαράθη η ψυχή μου,
κι ο χάρος με σημάψε, δε θα σε δώ παι(δί) μου.*

Κατόπιν οι αφηγητές διαβάζουν αποσπάσματα από πραγματικά γράμματα ξενιτεμένων και αγαπημένων προσώπων:

*Μηνά μου πόσο χάρηκα, πόση χαράν επήρα,
σαν είδα το κορμάκι σου μες στη φωτογραφία.*

Φυσικά δεν λείπει και η αλληλογραφία των ερωτευμένων ζευγαριών:

*Δεν θέλω φως μου να χωλής, ούτε να ανασθενάζεις
με τη φωτογραφία μου, μόνο να κουβεντάζεις.*

*και η φωτογραφία σου, σαν λείπει από κοντά μου,
τότε δεν ξημερώνομαι, όμορφη πασαλιά μου.*

ΑΦΙΕΡΩΜΑ

ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΚΑΙ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Όταν ο ξενιτεμένος επιστρέφει στην Κάρπαθο, νέος ακόμη, έχει την επιθυμία να αποκατασταθεί και να παντρευτεί την αγαπημένη του. Αυτό δίνει την ευκαιρία να παρουσιαστεί το έθιμο του καρπάθικου γάμου, ξεκινώντας από τις νοσταλγημένες πατινάδες:

*Ήγνα λεβεντοπέρδικα γύρνα στη γειτονιά σου
χρυσή καρδέλλα σου 'φερα να πλέξεις στα μαλλιά σου.*

*Ήγνα λεβεντοπέρδικα κι η πούλιττα χαιρετά σε,
και τα πουλάκια κελαδού, και εσύ γλυκοκοιμάσαι.*

Στο σημείο αυτό διαβάζονται αποσπάσματα από πραγματικά προικοσύμφωνα. Ούτε και εκεί λείπουν οι χαρακτηριστικές μαντινάδες:

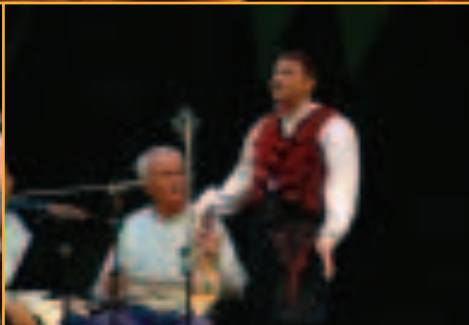
*Προφήτες κι ευαγγελιστές, όλοι να συναχθείτε,
στου γάμου το συμβόλαιο, μαρτύροι να γραφτείτε*

Ο γάμος διαρκούσε πολλές μέρες, οκτώ τα παλιότερα χρόνια, λιγότερες σήμερα. Ένα έθιμο γεμάτο συμβολισμό και πολύ ποίηση, με έντονες σκηνές από το κέρασμα, το στόλισμα της νύφης και της ζεστής παρέας που

τραγουδά για την ομορφιά και την ευτυχία του νεαρού ζευγαριού:

*Καράβι μου που αρμένιζες, στο θέλημα τ' ανέμου,
να πιάσω το τιμόνι σου δεν το 'ήπιζα ποτέ μου.*

*Τώρα που νύφη ντύθηκες, κι 'βαλεις τη κορώνα,
μοιάζεις σα Καρυάδα, από το Παρθεινώνα.*

Ο πατέρας με μεγάλη συγκίνηση «αποχαιρετά» το παιδί του την ώρα του «ξεπορισμού»:

*Φεύγεις παιί μου μή κωλιάς, με την ευχή μου άμε,
κι όσα να ζω και να μπορώ, για όλους σας θε να' μαι.*

Κι ύστερα το λάλημα του γαμπρού και της νύφης στην εκκλησία, ακούγεται το τραγούδι:

*κελιδονάκι θα γενώ, όπου κοιμάσαι να 'ρθω,
να χτίσω τη φωλιά μου, εις στα προσκέφαλά σου. ...*

Το «καθιστό γλέντι» και οι εκκλησιαστικοί ύμνοι, υπενθυμίζουν την στενή σχέση της μουσικής μας παράδοσης με τη Βυζαντινή μουσική παράδοση:

*Αρχοντες τρώ και πίνουσι, σε μαρμαρένη τάβλα,
σε μαρμαρένη, σ' αργυρή, και σε μαλαματένια.*

ΑΦΙΕΡΩΜΑ

ΓΕΝΝΑ ΚΑΙ ΕΦΤΑ

Τα «Εφτά», ένα πανάρχαιο έθιμο που συναντάται σε ελάχιστα μέρη στην Ελλάδα, γιορτάζονται με ξεχωριστό τρόπο την έβδομη μέρα του νεογέννητου. Η θεατρική ομάδα δίνει μια καλή γεύση του εθίμου τραγουδώντας ακριβώς όπως τα πραγματικά «Εφτά»:

*Ελάτε μοίρες στα εφτά τριγύρω στο σωφρά της,
να τη καλομοιράσετε, ωσά και τη μαμά της.*

Στο σημείο αυτό, το χορό σύρνει παιδικό χορευτικό συγκρότημα της Αδελφότητας Ολυμπιτών «Η Δήμητρα» και κλείει την παράσταση!

ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΣΤΗ ΞΕΝΙΤΙΑ

Ούτε το νεογέννητο παιδί δεν ξεφεύγει τη μοίρα της ξενιτιάς! Είτε μαζί με τους γονείς του, είτε αργότερα μόνο του, θα ξενιτευτεί κι αυτό. Η Κάρπαθος συνεχίζει να αιμοραγεί τα τελευταία χρόνια, όπως πολύ δραματικά αποδίδει το παρακάτω τραγούδι του ζερβού χορού:

*Πλήθος καράβια φεύγου από τη μοσχοδιά,
και γέμισε ο κόσμος αντένες και πανιά. ...*

ΑΦΙΕΡΩΜΑ

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Ο κόσμος παρακολούθησε με αμείωτο ενδιαφέρον και τα δύο μέρη της παράστασης, ενώ χειροκρότησε και αποθέωσε τους συντελεστές της βραδιάς, καλλιτέχνες, ηθοποιούς, και άλλους παράγοντες.

Κλείνοντας παραθέτουμε μια τεχνικά αρτιότερη φωτογραφία μέρους του χορευτικού συγκροτήματος του ΛΕΚ, όπως παρουσιάστηκε σε εκπομπή της ΕΡΤ, μια που το κινηματογραφικό μας υλικό δεν κάλυψε πλήρως το κλείσιμο της βραδιάς.

Σας αφήνουμε με τα συγκινητικά λόγια του προέδρου του ΣΑΚ κ. Μιχάλη Μαυρολέων:

«Η Κάρπαθος μας χρειάζεται όλους, όπως εξάλλου και εμείς χρειαζόμαστε την Κάρπαθο, την πατρίδα της καρδιάς μας!»

Νέο Εξοπλιστική
Βασιλιάδης Β. Γεώργιος

& Εργαστήριο
ΜΕΤΑΛΛΙΝΩΣ
Βασιλιάδης - Σαράκης

Επαγγελματικό Ψυγείο & οικιακές πενήες τύποι

Εξοπλισμοί Στενοχωρίων, Πλατ. Επισταρίων

Πλαστικά, μπρονές παγκύβων, κερπασο, πλατί, γύροι, φοιέρια, κούζινες

Ανοξείδωτες κατασκευές στα μέτρα της αεροκλιμαστικής

Επαγγελματικές Προβολογράφες ΕΟΚ (CE)

Οι φθηνότερες τιμές της αγοράς!

40 γστ. Ριλιού-Ριλιού Ριλιού
Τηλ. 2241246194
ΓΑΧ.2241246194

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Πολλοί εργάστηκαν σκληρά για την επιτυχία της βραδιάς. Ευχαριστούμε όλους μαζί, ξεκινώντας από όσους ίσως ξεχνάμε να αναφέρουμε. Ξεκινάμε από τους κύριους συντελεστές:

- Ηλία Ε. Βασιληρά, καλλιτεχνικό συνεργάτη του ΛΕΚ και συγγραφέα του έργου.
 - Μιχάλη Μαυρολέων, πρόεδρο του ΣΑΚ, εμπνευστή της παράστασης στο μέγαρο της Λυρικής Σκηνής.
 - Θεοδώρα Διαμαντή, την ακούραστη πρόεδρο του ΛΕΚ.
- Τα μέλη της καλλιτεχνικής ομάδας:
- Ηλία Π. Χριστοδούλου (Σκηνοθεσία)
 - Δημήτρη Γεργατσούλη, Σταύρο Σταυριανό (Τεχνική Διεύθυνση)
 - Τόλη Νικολαΐδη, Μανώλη Τσαγγάρη (Multimedia & Video)
 - Ρήκα Τσαγκάρη (επεξεργασία κειμένων - εικόνες)
 - Μουσικοί: Γιάννη Κατινιάρη (Λύρα - Τραγούδι), Νίκο Ζαννάκη (Λαούτο - Τραγούδι), Μανώλη Μάλτα (Λύρα - Τραγούδι), Αλέξη Μαναρουλά (Λύρα - Τσαμπούνα - Τραγούδι), Κώστα Χειράκη (Τσαμπούνα), Γιώργο Αναστασιάδη (Λαούτο -Τσαμπούνα), Αντώνη Λύκο (Λαούτο), Βάσο Χαλκιά (Λύρα - Τραγούδι).
 - Δίφωνα: Ευδοξία Λυτού, Ρένα Μικροπανδρεμένου, Ρήκα Τσαγκάρη, Παναγιώτα Σταματιάδη.
 - Χορευτές και τραγουδιστές: Μαρία Αννούση, Κωστή Αναμισιάρη, Μανώλη Βασιληρά, Χάρη Βασιληρά, Εύη Γεωργιάδη, Σοφία Κουρουμπλάκη - Χαλκιά, Ευδοξία Λυτού, Σοφία Μαλιόφτη, Γιώργο Μάλτα, Γιάννη Μάλτα, Γιάννη Μαστρολέων, Ρένα Μικρόπανδρεμένου, Κοσμά Σακέλλη, Τίνα Σαρρή, Μιχαέλα Σπανομανωλή, Σοφία Σπανομανωλή, Παναγιώτα Σταματιάδη, Ρήκα Τσαγκάρη, Μανώλη Φουντή, Τίνα Χαλκιά, Ζωή Χατζηγεωργίου, Φαίη Χατζηνικήτα.
 - Την παιδική ομάδα του χορευτικού της αδελφότητας Ολυμπιτών Καρπάθου «Η Δήμητρα».
- Όσους συνεργάστηκαν, βοήθησαν και, κατέλαβαν κάθε δυνατή προσπάθεια, για να θυθούν οι οργανωτικές λεπτομέρειες:
- την διεύθυνση της Εθνικής Λυρικής Σκηνής για την συμπαραγωγή, και την παραχώρηση της υποδομής της.
 - τους τοπικούς Καρπαθιακούς συλλόγους Αττικής για την συμμετοχή και υποστήριξη τους.
 - τους φίλους του Συλλόγου και της Καρπάθου που πρόθυμα έδωσαν ή επεξεργάστηκαν υλικό video και φωτογραφίες για την μαγνητοσκόπηση και καταγραφή των εικόνων.
 - τους συμπατριώτες μας στην Αμερική, Ανδρέα Αλεξιάδη, Περικλή Λαγωνικό (Apella Nota) και Κώστα Μιχ. Μακρή για τις πολύτιμες συμβουλές τους.
 - τον σκηνοθέτη και συμπατριώτη μας Μιχάλη Νταή για την βοήθειά του στην τηλεοπτική κινηματογράφηση του έργου.
 - τους φίλους του Συλλόγου Νατάσσα Βοητάρη, Σάκη και Γιάννη Θεοδοσιάδη, Δημήτρη Ιωακείμογλου, Μαίρη Ντάσου, Μάρθα Λετσοπούλου και Αγγελική Χρυσοχέρη για την τεχνική τους υποστήριξη.
 - το περιοδικό "Καρπαθιακή Ηχώ" για τη προβολή της εκδήλωσης και τη παραχώρηση φωτογραφικού υλικού.
 - τη Βενετία Χαλκιά, Σ. Λαμπρινού, Ρήκα Τσαγκάρη,

και Ευδοξία Λυτού για το φωτογραφικό υλικό του άρθρου αυτού.

Ιδιαίτερη μνεία αξίζει στα μέλη της οργανωτικής επιτροπής:

Φωτεινή Αλεξίου, Καθηρρόνη Βόζου-Δεστέ, Νίκο Ζαννάκη, Μαίρη Παζαρτζή, Μαρία Πελεγρίνη, Παύλο Σκευοφύλακα, Ελπίδα Τσαγγάρη, Ρηγοπούλα Χαλκιά - Παπαμανώλη, Ασημίνα Χατζηγεωργίου, Σοφία Χατζηδημητρίου - Παράσχου, που εργάστηκαν σκληρά για την προετοιμασία αυτής της παράστασης. Επίσης στο σκηνογράφο της Λυρικής Σκηνής συμπατριώτη μας Αντώνη Γεωργίου Χαλκιά για την ανεκτίμητη βοήθεια του.

Τέλος ιδιαίτερο ευχαριστώ αξίζει στον ακούραστο καθηγητή μας, τον Ηλία Ζερβουδάκη, που πρώτος έκανε γνωστή τη μουσική και χορευτική παράδοση της Καρπάθου στο πανελλήνιο. Ξεκινώντας από το χορευτικό συγκρότημα της «Ομόνοιας» Απεριτών και του Λυκείου Ελληνίδων, πάνω από τριάντα χρόνια πριν, έσπειρε τους σπόρους των οποίων τους καρπούς σήμερα απολαμβάνουμε.

ΑΠΟΗΧΟΙ ΤΗΣ ΕΚΔΗΛΩΣΗΣ

Παραθέτουμε αποσπάσματα από τα σχόλια που κατέκλυσαν το γραμματοκιβώτιο μας με αφορμή την εκδήλωση.

Ενθουσιασμένοι!

Ενθουσιασμένος από την άρτια διοργάνωση της παραστάσεως η οποία με συγκίνησε και με συγκλόνισε διότι είδα από αυτήν την πορεία του κάθε Καρπάθιου για να σταθεί όρθιος είτε εις την ξενιτιά είτε εις την ιδιαίτερη του πατρίδα.

(Μητροπολίτης Καρπάθου και Κάσου, κ.κ. Αμβρόσιος)

Σας συγχαίρω για την εντυπωσιακή παράσταση ...

Η αντοχή των εθίμων και των παραδόσεων μας στο χρόνο είναι πράγματι εντυπωσιακή και δημιουργικές προσεγγίσεις όπως αυτή του Ηλία Βασιληρά βοηθούν όχι μόνο στη διατήρηση αήλικα και στην ανανέωση.

(Αριστοτέλης Παυλίδης, Υπουργός Αιγαίου)

Ταξίδεψα δεκαετίες πίσω ...

... τότε που γόνος και εγώ της διασποράς γνώριζα τον κόσμο μέσα από τα νανουρίσματα της μάνας και της γιαγιάς μου. Μεγάλωνα με νοσταλγικές περιγραφές του νησιού μας όμοιες σε νοσταλγία με την μουσική των τραγουδιών του. Χρειάστηκε να φτάσω στην ωριμότητα να έχω μια άλλη ιδιότητα να

βρεθώ στην Αθήνα στην κατάμεστη αίθουσα της Λυρικής για να μοιραστώ μαζί σας το διπλό ταξίδι της επιστροφής στις μέρες του νόστου της παιδικής ηλικίας και στα πανηγύρια του όμορφου νησιού μας που έζησα μεγαλύτερος και εξακολουθώ να αποζητώ με λαχτάρα. Συγχαρητήρια σε όλους όσους συντέλεσαν να γίνουν αυτά που ζήσαμε πραγματικότητα και ένα μεγάλο μεγάλο ευχαριστώ...

(Γιώργος Γιαννόπουλος, Δήμαρχος Ρόδου)

Η παράσταση «Η Κάρπαθος κι η ξενιτιά...» ήταν τέλεια ...

... ανεπανάληπτη θα έλεγα. Παρουσίασε όψεις του λαϊκού πολιτισμού της Καρπάθου με χαρακτηριστικές εθμικές επιβιώσεις. Ο σκηνικός διάκοσμος πλαισιωμένος από παιλιές λαογραφικές φωτογραφίες και η άριστη απόδοση των κειμένων από ερασιτέχνες μάλιστα ηθοποιούς εντυπωσίασαν τους θεατές που κατέκλυσαν την Εθνική Λυρική Σκηνή. Γι' αυτό είναι αξιόπαινος ο σεναριογράφος Ηλίας Εμμ. Βασιλαράς (ο οποίος προσφέρει πολλή στην ανάδειξη της λαϊκής παράδοσης του νησιού), ο Σύλλογος των Απανταχού Καρπαθίων και το Λύκειο Ελληνίδων Καρπάθου για το συνολικό αποτέλεσμα.

(Μηνάς Αλ. Αλεξιάδης, Καθηγητής Παν/μίου Αθηνών)

Η αυθεντικότητα, η ομορφιά, η τέχνη συγκινούν πνεύμα και καρδιά

Συχνά γίνονται πολιτιστικά γεγονότα που έχουν προσεκτικά οργανωθεί και άψογα εκτελεστεί. Σπάνια όμως ένα τέτοιο πολιτιστικό γεγονός σε απογειώνει σε τέτοιο βαθμό, σπάνια σε συγκινεί μέχρι τα μύχια της ψυχής. Νομίζουμε ότι οι συντελεστές αυτής της βραδιάς έδωσαν την ψυχή τους σαν άτομα, αλλά λειτούργησαν και σαν ομάδα, σαν μια ψυχή που δούλεψε δημιουργικά και μέσω της τέχνης απέδωσε αυτό που κάθε αυθεντικό έργο τέχνης παρουσιάζει: την ψυχή του δημιουργού.

(Νίκος και Ιωάννα Νικολαΐδη, Νίκος Μ. Νικολαΐδης)

Ανήμποροι να κοιμηθούμε!

ΔΕΝ ΕΧΕΙ ούτε μίαν ώρα που τελείωσε η εκδήλωση «Η Κάρπαθος κι η ξενιτιά.» στην Εθνική Λυρική Σκηνή και γεμάτοι ακόμη από τους ήχους και τις εικόνες της όμορφης αυτής εκδήλωσης, ανήμποροι να κοιμηθούμε, σαν να μας πήραν ξαφνικά «από τα μισά του γλεντιού.» προσπαθούμε να αποτυπώσουμε στο χαρτί τις εντυπώσεις μας. Ώρα 1.00' μετά τα μεσάνυχτα, 23 Νοεμβρίου 2004. Από το χρονογράφημα στο χρονικό - σχεδόν - ρεπορτάζ..

(ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ «ΚΑΣΙΩΤΗΣ», Μανώλης Μαυρολέων)

Ελεγειακή δημιουργία!

Είναι άξιοι επαίνων όλοι εκείνοι που με ζήλο και φανατισμό διατηρούν αλώβητες τις παραδόσεις και μεταδίδουν από γενιά σε γενιά τους ιδιόμελους μουσικούς σκοπούς. Σκοπούς που ποικίλουν από χωριό σε χωριό, αλλά όλοι τους ψάλλουν και επαίνουν την αγάπη και τον έρωτα. Τα δύο αυτά συναισθήματα δοκιμάζονται βάνουσα και ταυτόχρονα γιγαντώνονται όταν μπει στη μέση ο μισεμός.

Τα παραδείγματα των κατοίκων της Καρπάθου, θα ήταν ευχής έργο να τα μιμηθούν και άλλοι Εθνικοί τόποι που έχασαν το χρώμα τους, μπαστάρδεψαν τη μουσική τους και νεωτερίζοντες πλέον δεν γνωρίζει ο ένας τον άλλον. Ανθρωποι αφιλόξενοι, οξύθυμοι, παμπόνηροι και εν τέλει άγνωστοι!

Τα μοντέρνα ήθη και έθιμα, η στρέβλωση της γλώσσας, η αθιγγανοποίηση της παραδοσιακής δημοτικής μουσικής (που παρατηρούνται και διαπιστώνονται σε πολλά διαμερίσματα της ηπειρωτικής χώρας μας και θεωρούνται εκεί πρόσδος) δεν άγγιξαν ευτυχώς ακόμη την Κάρπαθο και τους κατοίκους της.

(Σεραφείμ Αν. Καμούτσας, Σμήναρχος εν αποστρατεία)

Γέλιο και δάκρυ εναλλάσσονταν

"Στη σκηνή ξαναζωντάνεψε η ιστορία του Καρπάθου μετανάστη του παρελθόντος που αναζητώντας μία καλύτερη μοίρα, αφήνει πίσω του τα πάντα και σιγά-σιγά μεγαλουργεί, για να επιστρέψει μετά από χρόνια και πάλη στο αγαπημένο του νησί. Το γέλιο και το δάκρυ, εναλλάσσονταν, η συγκίνηση όλων ήταν μεγάλη καθώς όλοι αναγνώρισαν το συγγενή τους το φίλο τους...

(Ευδοξία Λυτού, Μέλος της Χορευτικής Ομάδας του ΛΕΚ)

Η κα. Σοφία Μηρά-Πιττά :

Αισθάνθηκα περήφανη, για την καταγωγή μου, χθες βράδυ που τιμήσατε το όμορφο νησί μου.

Κάθε ξενιτεμένο μας θυμήθηκε χθες βράδυ, κι ευχήθηκε στη Κάρπαθο, γρήγορα νά' ρθουν πάλη.

Όργανα μερακλήδικα, παίζανε στην αράδα όλοι μαζί κλουθούσαμε στη κάθε μαντινάδα.

Ο Κατινάρης, ο Χαλκιάς, Μανραουλιός, Ζανιάκης, Αναστασιάδης, Μάγας μας, ο Λύκος κι ο Χειράκης.

Με λιβεντά εσύρατε, μπαλέτο το χορό μας, Σούστα, ζερβό και φουμιστό, και τον Καρπάθικό μας.

(Α)ξίζουν συγχαρητήρια, ανθρώπων μερακλήδων στο Σύλλογο Απανταχού, στο Λύκειο Ελληνίδων.

Βασιλαρά Ηλίας μας, Θεοδώρα Διαμαντή μας, την Κάρπαθο δοξάσατε στη Λυρική Σκηνή μας.

Μακάρι ο Παντοδύναμος, δεξιά να μας τα φέρει όλοι να ανταμώσουμε, εκεί το καλοκαίρι.

Συνεργασία

Μέ το ρίσκο που αναλάβατε, βάλατε "Μεγάλο Φορτίο" στους ήδη βαρυφορτωμένους ώμους μου, που ήδη σήκωναν δύο μεγάλα ονόματα, την Κάρπαθο και τη Λυρική Σκηνή. Το ρίσκο σας αυτό [διακυνδινεύοντας το κύρος των συλλόγων που εκπροσωπείτε] ήταν για μένα μια επιπρόσθετη ευθύνη [...] η εμπιστοσύνη που μου δείξατε δεν θα ήταν αρκετή για την επιτυχία αυτής της προσπάθειας, αν δεν προσφέρατε απλόχερα τις ιδέες σας, τη μεθοδικότητα σας, τις πρωτοβουλίες σας.

Αισθάνομαι ιδιαίτερα ικανοποιημένος, γιατί με τη συνεργασία αυτή δεν λειτούργησαν μόνο οι προσωπικές, φιλικές, ή συγγενικές σχέσεις, αλλά η κοινή μας σχέση "η αγάπη μας για την Κάρπαθο", το λατρευτό τόπο της καταγωγής μας.

Αφού η ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ είναι και ο στόχος της σημερινής διοίκησης του ΣΑΚ χαιρόμαι διπλά που όλοι οι συντελεστές (μέλη του Δ.Σ., οργανωτική επιτροπή, συνεργάτες) λειτούργησαν σαν το καλοταίριασμένο λαούτο του προέδρου του. Άλλες φορές με σοφάρισμα κι άλλες με κομπανιαμένα και συγχορδίες. Κι αν κάποια φάλησα ακούστηκαν πάνω στην ζάλη του γλεντιού, εμπειρίες για την επόμενη φορά γίνονταν.

Από την καρδιά μου σας ευχαριστώ γι την εμπιστοσύνη που μου δείξατε, προπάντων για τις εμπειρίες που αποκόμισα από αυτή τη ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ.

Γίνω Καρπάθιε μια γροθιά με δώδεκα δακτύλια, όσοι σε κακοθέλουνι να σκουν από τη ζήλεια.

(Ηλίας Ε. Βασιλαράς)

Λόγω του περιορισμένου χώρου για το αφιέρωμα αυτό, παραθέσαμε μικρό μέρος από τα συγχαρητήρια γράμματα που λάβαμε. Ευχαριστούμε επίσης τους:

Χριστίνα Αγγελιοπούλου, Καλλιπρόδη Βόζου-Δεστέ, Μάνια Ζηριδη-Μαραγκού, Σοφία Καρούζου, Εμμ. Παναγιώτου,

για τα θερμά τους λόγια.

Μανόλης Μ. Τσαγγάρης

Εκπρόσωπος Τύπου,

Σύλλογος Απανταχού Καρπαθίων